

Vergaderjaar 2011–2012

33 226

Oprichting door de Staat der Nederlanden van een vereniging naar Nederlands recht ter ondersteuning van het internationale collectief «Initiative on the Voluntary Principles on Security and Human Rights»

A/ Nr. 1

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 maart 2012

Het internationale multi-stakeholder initiatief «*Initiative on the Voluntary Principles on Security and Human Rights*» (hierna: VPs) – waarvan de Staat der Nederlanden deel uitmaakt – heeft besloten dat een deel van haar organisatie rechtspersoonlijkheid naar Nederlands recht zal krijgen. Gelet op het recht op informatie en betrokkenheid van de Staten-Generaal in een situatie als de onderhavige (zoals o.a. neergelegd in artikel 34 van de Comptabiliteitswet), acht ik het noodzakelijk en wenselijk om u door middel van deze brief voorafgaand te informeren over het voornemen van de Staat der Nederlanden om, ter uitvoering van dit besluit, tezamen met de andere Nederlandse deelnemers aan de VPs, over te gaan tot (mede-)oprichting van een vereniging naar Nederlands recht. Tevens zal advies worden aangevraagd bij de Algemene Rekenkamer. Zodra dit advies beschikbaar is, zal dit aan de Staten-Generaal worden nagezonden¹.

Nederland en de VPs

Nederland is sinds 2001 lid van de VPs. Dit internationale multi-stakeholder initiatief, dat is opgericht in 2000, bestaat uit overheden (Canada, Colombia, Nederland, Noorwegen, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten en Zwitserland), maatschappelijke organisaties (o.a. IVK Pax Christi, Amnesty International en Oxfam), en bedrijven (vrijwel alle grote multinationale organisaties uit de olie-, gas- en grondstoffenindustrie, waaronder Shell, Chevron en ExxonMobile). Doel van de VPs is het bevorderen van respect voor mensenrechten bij de bescherming van energie- en grondstoffenbedrijven die opereren in conflictgebieden. Dit vindt plaats aan de hand van richtsnoeren waarin «*best practices*» zijn verwoord: de zogenaamde «*Voluntary Principles*». De VPs geven een praktische invulling van mensenrechten en veiligheid, zoals deze op meer algemene wijze ligt beschreven in de OESO-richtlijnen. In de beant-

¹ Na ontvangst van de in deze brief genoemde statuten en het advies van de Algemene Rekenkamer wordt het voornemen tot (mede-)oprichting door de Staat der Nederlanden van een vereniging naar Nederlands recht ter ondersteuning van het internationale collectief «Initiative on the Voluntary Principles on Security and Human Rights» ingevolge artikel 34 van de Comptabiliteitswet aan de leden voorgelegd.

woording van Kamervragen over de grondstoffennotitie (kst-32852-2) en tijdens het AO inzake MVO van 17 november 2011, is de Tweede Kamer reeds geïnformeerd dat Nederland actief betrokken is bij de VPs.

Besluit rechtspersoonlijkheid VPs naar Nederlands recht

Om de VPs verder te professionaliseren en nieuwe leden aan te trekken, is tijdens de laatste plenaire jaarvergadering in september 2011 besloten dat de VPs rechtspersoonlijkheid (een «vereniging») zullen krijgen in Nederland. De

Nederlandse delegatie heeft zich sterk gemaakt voor dit besluit omdat een vereniging past bij de gehanteerde voorwaarden. Deze zijn onder andere: de mogelijke flexibiliteit bij de vormgeving van de statuten van de rechtspersoon en de eis dat de belangen van de deelnemers aan de VPs gewaarborgd zouden zijn door de aanwezigheid van democratische besluitvormingsprocedures en «*checks and balances*». Bijkomend streven van de Nederlandse lobby is de toekomstige vestiging in Nederland van het secretariaat van de VPs. Hiermee wordt getracht invulling te geven aan het voornemen van het Kabinet om meer internationale organisaties aan te trekken. Daarnaast worden zo de prominente rol van Nederland in het debat over mensenrechten en de rol van het bedrijfsleven bestendig en de internationale «*economic governance*» versterkt.

Oprichting vereniging

De afgelopen maanden is gewerkt aan het opstellen van conceptstatuten¹ van de op te richten vereniging. Deze conceptstatuten zullen ter goedkeuring aan de aanstaande plenaire vergadering in Ottawa op 28–29 maart 2012 worden voorgelegd. Na goedkeuring zal de vereniging zo snel mogelijk worden opgericht. Oprichting van een vereniging vereist een meezijdige rechtshandeling. Dit betekent dat er ten minste twee oprichters moeten zijn. Oprichting door alle deelnemers aan de VPs zou onpraktisch en onnodig zijn. Aangezien de vereniging een rechtspersoon is naar Nederlands recht, is ervoor gekozen de oprichting te laten geschieden door de drie Nederlandse deelnemers. Deze drie deelnemers vertegenwoordigen ieder een »pilaar« binnen het multi-stakeholder initiatief: de Nederlandse Staat (de overheden), Shell (de bedrijven) en IVK Pax Christi (de maatschappelijke organisaties). Na oprichting zullen de overige deelnemers van de VPs onmiddellijk toetreden tot de vereniging.

Geen nieuwe of aanvullende financiële verplichtingen voor Nederland

Institutionalisering van de VPs door de oprichting van een rechtspersoon naar Nederlands recht leidt niet tot nieuwe of aanvullende verplichtingen voor de Staat der Nederlanden. Het enige dat met de oprichting van de vereniging zal veranderen, is dat de Staat zijn contributiebijdrage ten behoeve van de VPs vanaf dat moment zal overmaken naar de bankrekening van de vereniging.

Conclusie

Door het (mede-)oprichten van de vereniging, draagt de Staat der Nederlanden bij aan de uitvoering van een besluit van een internationaal collectief van landen, bedrijven en maatschappelijke organisaties om diens activiteiten verder te institutionaliseren. De Staat der Nederlanden neemt hierbij geen nieuwe of aanvullende financiële verplichting op zich,

¹ Na ontvangst van de in deze brief genoemde statuten en het advies van de Algemene Rekenkamer wordt het voornemen tot (mede-)oprichting door de Staat der Nederlanden van een vereniging naar Nederlands recht ter ondersteuning van het internationale collectief «Initiative on the Voluntary Principles on Security and Human Rights» ingevolge artikel 34 van de Comptabiliteitswet aan de leden voorgelegd.

maar draagt hiermee wel bij aan de verdere professionalisering en ondersteuning van maatschappelijk verantwoord ondernemen met internationale dimensie.

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
H. Bleker